

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Davida Rause, Ph.D., a soudců Mgr. Kateřiny Kopečkové, Ph.D., a Mgr. Filipa Skřivana v právní věci

žalobce: **Svaz vodovodů a kanalizací Jihlavsko**
sídlem Žižkova 93, Jihlava
zastoupený JUDr. Oldřichem Chudobou, advokátem
sídlem Při Trati 1084/12, Praha

proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
sídlem Nad Štolou 3, Praha

za účasti: **obec Kozlov**
sídlem Kozlov 68
zastoupena JUDr. Boženou Zmátlovou, advokátkou
sídlem Dvořákova 1927/5, Jihlava

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 13.9.2021, č.j. MV-130068-5/ODK-2021,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení.

- III. Žalovanému se náhrada nákladů řízení nepřiznává.
- IV. Osoba zúčastněná na řízení nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobou podanou zdejšímu soudu žalobce napadá rozhodnutí žalovaného ze dne 13.9.2021, č.j. MV-130068-5/ODK-2021, kterým žalovaný podle § 90 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu (dále jen „správní řád“), potvrdil výrok I. rozhodnutí Krajského úřadu Kraje Vysočina (dále jen „krajský úřad“) ze dne 8.6.2021, č.j. KUJI 49537/2021, sp. zn. OOSČ 727/2020, a odvolání žalobce proti tomuto výroku prvostupňového rozhodnutí zamítl.
2. Prvostupňovým rozhodnutím krajský úřad rozhodl v řízení o žádostech žalobce a obce Kozlov (dále též „osoba zúčastněná na řízení“) v řízení podle § 142 správního řádu tak, že výrokem I. zamítl návrh žalobce na určení, že žalobce je vlastníkem věcí označených v přejímkovém listě č. 1/96 tvořícím přílohu dohody o převodu movitého majetku ze dne 20.12.1996 označených jako „vodovodní řady a veřejné části vodovodních přípojek“.
3. Výrokem II. prvostupňového rozhodnutí krajský úřad zastavil podle § 66 odst. 1 písm. a) správního řádu (z důvodu zpětvzetí) řízení o protinávruhu obce Kozlov, aby určil, že je obec Kozlov vlastníkem věcí označených v přejímkovém listě č. 1/96 tvořícím přílohu dohody o převodu movitého majetku ze dne 20.12.1996 označených jako „vodovodní řady a veřejné části vodovodních přípojek“ v hodnotě 4 137 516, 94 Kč.

I. Shrnutí argumentace žalobce

4. Žalobce namítá nezákonnost a nesprávnost rozhodnutí žalovaného.
5. Žalobce poukazuje na to, že se po vystoupení obce Kozlov pokoušel bezúspěšně uzavřít smlouvu o majetkovém a finančním vypořádání, nicméně obec se návrhem ze dne 17.7.2018 (po více než 3 a půl roku po ukončení svého členství) domáhala svých tvrzených nároků ohledně majetku ve smyslu čl. 8.4. písm. c) Stanov svazku měst a obcí „Svazu vodovodů a kanalizací Jihlavsko“ (dále jen „Stanovy“) a majetku převedeného na žalobce dohodou o převodu majetku ze dne 20.12.1996 ve sporném řízení správním. O tomto nároku rozhodl krajský úřad rozhodnutím ze dne 30.4.2019, č.j. KUJI 34259/2019, sp. zn. OOSČ 586/2018 OOSC/26 (dále též „Majetkové rozhodnutí“), napadeným žalobou ev. u zdejšího soudu pod sp. zn. 29 A 100/2019.
6. Žalobce v návaznosti na Majetkové rozhodnutí krajského úřadu veden snahou vyhnout se exekuci prostřednictvím předávacího protokolu ze dne 15.5.2019 (dále jen „Předávací protokol“) majetek převedený na něj dohodou o převodu majetku ze dne 20.12.1996 obci „formálně“ předal, ačkoli je jako výhradní vlastník přesvědčen, že tímto předáním nemohlo dojít ke změně vlastnického práva (z důvodu opatrnosti učinil v tomto směru písemnou výhradu v předávacím protokolu, že tímto předáním v žádném případě neuznává vlastnické právo obce Kozlov). V návaznosti na tuto situaci se proto žalobce (nejprve u civilního soudu) domáhal určení svého vlastnického práva k předanému majetku, který má povahu vodovodního řadu a vodovodních přípojek; jde tedy o nemovitý majetek (§ 2 odst. 1 ve spojení s § 5 zákona č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích, dále jen „zákon č.

274/2001 Sb.“ a § 498 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku, dále jen „občanský zákoník“).

7. Žalobce nesouhlasí se závěrem žalovaného, že ačkoliv mohla být splněna první z podmínek ve smyslu § 142 odst. 1 správního řádu, nebyla splněna podmínka druhá obsažená v § 142 odst. 2 správního řádu. Již ukončené majetkové řízení (v jehož rámci bylo vydáno Majetkové rozhodnutí) nebylo podle žalobce „jiným řízením“ ve smyslu § 142 odst. 2 správního řádu, neboť v majetkovém řízení bylo sice rozhodováno o určení vlastnického práva obce k majetku, ale jednalo se o konstitutivní určení vlastnického práva, a to na jiném skutkovém základě, než o který jde v nyní posuzovaném případě. Žalobce podal žádost o vydání deklaratorního rozhodnutí v reakci a v návaznosti nejen na Majetkové rozhodnutí, ale především v návaznosti na předání uskutečněné Předávacím protokolem. Žalobce zdůrazňuje, že Majetkovým rozhodnutím byl návrh na konstitutivní určení vlastnictví obce zamítnut a žalobci byla pouze uložena povinnost majetek obci předat. Z Majetkového rozhodnutí a Předávacího protokolu pak jiné správní orgány (v řízení o zrušení povolení k provozování daného majetku) dovozují, že vlastnické právo přešlo na obec, s čímž žalobce zásadně nesouhlasí.
8. Žalobce namítá, že předmětem řízení, v němž bylo vydáno nyní napadené rozhodnutí, je tedy otázka, zda se na základě Předávacího protokolu a Majetkového rozhodnutí obec stala vlastníkem daného majetku, nebo zda jím zůstal žalobce. Předmětem řízení dle § 142 správního řádu je to, jaký dopad má Předávací protokol a předání majetku na vlastnictví k dané věci. Tato otázka nebyla a nemohla být předmětem sporného řízení dle § 141 správního řádu, jehož výsledkem bylo vydání Majetkového rozhodnutí. Žalovaný pochybil, když v napadeném rozhodnutí odkázal na majetkové řízení.
9. Žalobci za dané situace nezbývalo než se určení jeho vlastnického práva k předanému majetku domáhat v deklaratorním řízení (předmětem sporného řízení nemůže být z povahy věci posouzení návrhu na určení vlastnictví, nýbrž kupř. návrh na splnění sporné povinnosti). Určení vlastnického práva je přitom pro žalobce zásadní, neboť obec po vydání Majetkového rozhodnutí deklarovala, že je vlastníkem předaného majetku. Žalobce své vlastnictví k předanému majetku nemohl postavit na jisto ani vůči společnosti VODÁRENSKÁ AKCIOVÁ SPOLEČNOST, a.s., tj. provozovateli tohoto majetku. Žalobce poukazuje na to, že v důsledku Majetkového rozhodnutí, odbor životního prostředí krajského úřadu zahájil s touto společností řízení o zrušení povolení k provozování tohoto majetku, neboť si daný správní orgán učinil úsudek, že vlastníkem předmětného majetku je obec, a to navzdory skutečnému výroku Majetkového rozhodnutí, a to pouze na základě nesprávného a nezákonného odůvodnění Majetkového rozhodnutí a Předávacího protokolu, v němž však žalobce svůj úmysl převést předáním vlastnické právo výslovně popřel. Za těchto okolností bylo pro žalobce naprosto nezbytné domáhat se určení jeho vlastnického práva, a to i vzhledem k plnění zákonných povinností vlastníka vodovodů a kanalizací dle zákona č. 274/2001 Sb. Argumentace žalovaného by znamenala, že otázka vlastnického práva by nikdy nemohla být opětovně samostatně posuzována, bez ohledu na skutečnosti, které by v budoucnu nově nastaly. Žalobce odkazuje nad rámec uvedeného i na metodiku žalovaného, podle níž jsou podmínky řízení o určení právního vztahu obdobné podmínkám podání určovací žaloby podle § 80 písm. c) zákona č. 199/1963 Sb., občanského soudního řádu (ani tam není její podání vyloučeno, i v případě, že lze věc řešit žalobou na plnění).

10. S ohledem na výše uvedené žalobce navrhl, aby zdejší soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. Na svém procesním postoji žalobce setrval po celou dobu řízení před zdejším soudem.

II. Shrnutí vyjádření žalovaného

11. Žalovaný se žalobou nesouhlasí, napadené rozhodnutí považuje za správné a odůvodněné. Má za to, že primární příčinou, proč se žalobce domáhá deklaratorního určení vlastnického práva, je obsah majetkového rozhodnutí a snaha opětovně posoudit závěr, že vlastníkem předmětného majetku je obec, resp. že vlastnické právo k tomuto majetku nikdy neztratila, a proto krajský úřad vyhověl jejímu návrhu na předání majetku. Ohledně namítané nejistoty žalobce žalovaný odkazuje na řízení vedené u Krajského soudu v Brně pod sp. zn. 29 A 100/2019. Žalovaný nadále věcně setrvává na závěrech obsažených v napadeném rozhodnutí a navrhuje zamítnutí žaloby. Taktéž žalovaný setrval na svém procesním postoji po celou dobu řízení před zdejším soudem.

III. Shrnutí procesního stanoviska osoby zúčastněné na řízení

12. Osoba zúčastněná na řízení zaujala shodné procesní stanovisko jako žalovaný s tím, že podklad pro rozhodování o tom, že majetek obce je ve vlastnictví žalobce, nebyl dán.

IV. Posouzení věci

13. Žaloba byla podána včas (§ 72 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, dále jen „s.ř.s.“), osobou k tomu oprávněnou (§ 65 odst. 1 s.ř.s.), žaloba je přípustná (§ 65, § 68 a § 70 s.ř.s.).
14. Zdejší soud napadené rozhodnutí přezkoumal v mezích uplatněných žalobních bodů (§ 75 odst. 2 s.ř.s.) podle skutkového a právního stavu ke dni rozhodnutí žalovaného (§ 75 odst. 1 s.ř.s.) a bez jednání za splnění podmínek dle § 51 odst. 1 s.ř.s. dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
15. V nyní posuzované věci se jedná o otázku vlastnictví majetku ve smyslu čl. 12.6 Stanov, podle něhož vystoupí-li obec dle čl. 12.4 písm. a) ze svazku, je svazek (žalobce) povinen obci vrátit vložený majetek a majetek, který byl do svazku převeden dle privatizačního projektu, včetně technického zhodnocení na tomto majetku provedeném a majetek pořízený pro potřeby obce s jejím finančním přispěním, avšak bez podílu na společném zařízení vodovodů a kanalizací, jehož seznam je uveden v příloze č. 2 Stanov. Tento majetek je nedělitelný a zůstává majetkem svazku. Seznam společného majetku nelze rozšířit o další majetek bez souhlasu zastupitelstva obce, o jejíž majetek by se seznam rozšiřoval.
16. Podle § 38 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, účinného od 1.1.2001, hospodaří Svazek obcí s majetkem, který ze svého vlastního majetku vložily do svazku obcí jeho členské obce podle stanov svazku obcí, a dále s majetkem, který získal svou vlastní činností (odst. 1). Majetek vložený obcí do hospodaření svazku obcí zůstává ve vlastnictví obce. Orgány svazku obcí s ním mohou nakládat jen v souladu s majetkovými právy, které na ně členská obec přenesla podle stanov svazku obcí. Majetková práva k vlastnímu majetku obcí, která jsou vyhrazena obecnímu zastupitelstvu, nelze převést na orgány svazku obcí (odst. 2).

17. Podle § 57 odst. 1 písm. c) správního řádu platí, že jestliže vydání rozhodnutí závisí na řešení otázky, již nepřísluší správnímu orgánu rozhodnout a o které nebylo dosud pravomocně rozhodnuto, správní orgán si o ní může učinit úsudek; správní orgán si však nemůže učinit úsudek o tom, zda byl spáchán trestný čin, přestupek nebo jiný správní delikt a kdo za něj odpovídá, ani o otázkách osobního stavu.
18. **Podle § 141 správního řádu ve sporném řízení správní orgán řeší spory z veřejnoprávních smluv** (část pátá) a v případech stanovených zvláštními zákony spory vyplývající z občanskoprávních, pracovních, rodinných nebo obchodních vztahů (odst. 1). Sporné řízení se zahajuje na návrh (odst. 2). Účastníky jsou navrhovatel a odpůrce. Navrhovatel i odpůrce mají postavení účastníků podle § 27 odst. 1. Jako vedlejší účastníci se mohou přihlásit osoby, které mají zájem na výsledku řízení; tyto osoby mají postavení účastníků řízení podle § 27 odst. 2, jejich odvolání proti rozhodnutí ve věci je však přípustné jedině tehdy, jestliže se odvolal navrhovatel nebo odpůrce (odst. 3). Ve sporném řízení vychází správní orgán z důkazů, které byly účastníky navrženy. Pokud navrhované důkazy nepostačují ke zjištění stavu věci, může správní orgán provést i důkazy jiné. Neoznačí-li účastníci důkazy potřebné k prokázání svých tvrzení, vychází správní orgán při zjišťování stavu věci z důkazů, které byly provedeny. Správní orgán může též vzít za svá skutková zjištění shodná tvrzení účastníků (odst. 4). Rozhodnutím ve sporném řízení správní orgán návrhu zcela, popřípadě zčásti vyhoví, anebo jej zamítne, popřípadě ve zbylé části zamítne (odst. 7). Ve sporném řízení mohou účastníci uzavřít smír, který podléhá schválení správního orgánu. Správní orgán smír schválí, pokud neodporuje právním předpisům nebo veřejnému zájmu (odst. 8).
19. Podle § 142 správního řádu správní orgán v mezích své věcné a místní příslušnosti rozhodne na žádost každého, kdo prokáže, že je to nezbytné pro uplatnění jeho práv, zda určitý právní vztah vznikl a kdy se tak stalo, zda trvá, nebo zda zanikl a kdy se tak stalo (odst. 1). Podle odstavce 1 správní orgán nepostupuje, jestliže může o vzniku, trvání nebo zániku určitého právního vztahu vydat osvědčení anebo jestliže může otázku jeho vzniku, trvání nebo zániku řešit v rámci jiného správního řízení (odst. 2). Pro dokazování v řízení o určení právního vztahu platí ustanovení § 141 odst. 4 obdobně (odst. 3).
20. Podle § 169 odst. 1 písm. b) správního řádu spory z veřejnoprávních smluv rozhoduje příslušný krajský úřad, jde-li o veřejnoprávní smlouvu podle § 160 a jsou-li smluvními stranami obce, které nejsou obcemi s rozšířenou působností, nepřevzme-li věc Ministerstvo vnitra.
21. Podle § 170 správního řádu se při postupu podle této části obdobně použijí ustanovení části první a přiměřeně ustanovení části druhé tohoto zákona; nevylučuje-li to povaha a účel veřejnoprávních smluv, použijí se přiměřeně ustanovení občanského zákoníku, s výjimkou ustanovení o neplatnosti právních jednání a relativní neúčinnosti, ustanovení o odstoupení od smlouvy a odstupném, ustanovení o změně v osobě dlužníka nebo věřitele, nejde-li o právní nástupnictví, ustanovení o postoupení smlouvy a o poukázce a ustanovení o započtení.
22. Podle § 6 odst. 2 písm. b) zákona č. 274/2001 Sb. **vydává krajský úřad povolení k provozování vodovodu nebo kanalizace jen osobě, která je vlastníkem vodovodu nebo kanalizace nebo s vlastníkem vodovodu nebo kanalizace uzavřela smlouvu, která ji opravňuje vodovod nebo kanalizaci provozovat; v případě, že vodovod nebo kanalizace provozně souvisí s vodovody**

nebo kanalizacemi jiných vlastníků, musí být doloženo, že s nimi má vlastník uzavřenou písemnou dohodu podle § 8 odst. 3 tohoto zákona.

23. Podle § 6 odst. 7 zákona č. 274/2001 Sb. **zruší krajský úřad rozhodnutím povolení k provozování vodovodu nebo kanalizace v případě, že provozovatel již nesplňuje podmínky pro vydání povolení** k provozování vodovodu nebo kanalizace uvedené v odstavci 2 písm. a), b) nebo c). O zrušení povolení k provozování vodovodu nebo kanalizace krajský úřad neprodleně informuje ministerstvo.
24. Již bylo opakovaně judikováno, že vypořádání majetkového podílu obce ve Svazu představuje její nárok vycházející **z právních vztahů založených na základě veřejného práva a vyplývajících z veřejnoprávní smlouvy**; o takovém nároku je příslušný rozhodnout správní orgán, nikoli soud v civilním řízení (§ 169 správního řádu, § 4 odst. 1 s.ř.s., srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 19.4.2018, č.j. 10 As 213/2014-187, a ze dne 14.2.2018, č.j. 10 As 258/2017-176, č. 3725/2018 Sb. NSS, či usnesení zvláštního senátu ze dne 25.2.2016, č.j. Konf 10/2015-11, a ze dne 19.6.2018, č.j. Konf 9/2018-8): „*Není tedy možné jednotlivé skupiny nároků z jedné veřejnoprávní smlouvy přímo či nepřímo plynoucí štěpit a dávat kompetenci k řešení těchto nároků tu správnímu orgánu, tu civilnímu soudu. Právě naopak, „sporem z veřejnoprávní smlouvy“ je „nutno rozumět podstatně širší okruh nároků svou povahou a podstatou veřejnoprávních než pouze nároků vyplývajících z konkrétního ujednání o plnění obsaženého v platné veřejnoprávní smlouvě“ (viz cit. usnesení zvláštního senátu ve věci ČAS - SERVICE) ... Nadto jako spor z veřejnoprávní smlouvy nutno posuzovat i takovéto nároky, které s veřejnoprávní smlouvou nějak souvisí, byť neplynou přímo z nějakého konkrétního ustanovení smlouvy. Aby nešlo o spor z veřejnoprávní smlouvy, muselo by jít o takový nárok, který nemá naprosto žádnou souvislost s právními vztahy v oblasti veřejného práva, které zákon umožňuje upravit veřejnoprávními smlouvami...*“ (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28.3.2019, č.j. 10 As 296/2018-132).
25. Zdejšímu soudu je z úřední činnosti (věc. ev. u zdejšího soudu pod sp. zn. 29 A 100/2019) známo, že krajský úřad **Majetkovým rozhodnutím** (rozhodnutí ze dne 30.4.2019, č.j. KUJI 34259/2019, sp. zn. OOSČ 586/2018 OOSC/26) rozhodoval o návrhu osoby zúčastněné na řízení na určení vlastnického práva a vydání majetku z titulu vypořádání majetkových práv z ukončeného členství ve Svazu (který je v nyní posuzované věci žalobcem). Tento spor byl kvalifikován jako spor z veřejnoprávní smlouvy (zakladatelské smlouvy Svazu) dle § 169 správního řádu a krajský úřad v něm rozhodl tak, že žalobce je povinen osobě zúčastněné na řízení předat majetek specifikovaný ve výrocích I. a III. rozhodnutí; dále že žalobce je povinen vydat osobě zúčastněné na řízení originály majetkové a provozní evidence vztahující se k majetku uvedenému ve výrocích I. a III. (výrok IV.) a v neposlední řadě, že žalobce je povinen osobě zúčastněné na řízení zaplatit na náhradu nákladů řízení částku 102 624 Kč (výrok V.). Ve zbylé části žalovaný návrh osoby zúčastněné na řízení zamítl (výrok II.).
26. Zdejšímu soudu je dále z úřední činnosti známo (věc ev. pod sp. zn. 62 A 160/2020), že krajský úřad rozhodnutím ze dne 20.5.2020, č.j. KUJI 43682/2020, podle § 6 odst. 7 zákona č. 274/2001 Sb. zrušil povolení společnosti VODÁRENSKÁ AKCIOVÁ SPOLEČNOST, a.s. k provozování části vodohospodářského majetku „Vodovod Kozlov“, které mu bylo uděleno rozhodnutím krajského úřadu ze dne 3.5.2004, č.j. KUJI 6705/2004 OLVHZ, KUJIP007JD81, ve znění navazujících rozhodnutí (identifikační číslo majetkové evidence

/dále jen „IČME“/ 6105-671711-48460915-1/2), a dále zrušil této společnosti povolení k provozování části vodohospodářského majetku „Vodovodní řady Kozlov“ dle rozhodnutí krajského úřadu ze dne 28.4.2004, č.j. KUJI 6702/2004 OLVHZ, KUJIP007JD3Q 547408/2016, ve znění pozdějších rozhodnutí (IČME 6105-671711-00839591-1/1); důvodem pro zrušení povolení k provozování předmětného vodohospodářského majetku byl závěr krajského úřadu, že vlastníkem tohoto majetku je obec Kozlov. Krajský úřad uvedl, že povolení k provozování ruší k části majetku, která byla předána Svazu dohodou o převodu movitého majetku ze dne 20.12.1996 (celkem se jedná o vodovodní řady v délce 3994,81 m, podle přejímkového listu č. 1/96, který byl přílohou dohody). Zbývající majetek, který zůstal ve vlastnictví Svazu (č. MSJV6052350 vodovod a odbočení a č. MSJV60553960 – odbočení budování vlastní činností Svazu) bude nadále provozován pod IČME 6105-671711-48460915-1/2; jde o majetek vytvořený vlastní činností Svazu. Pokud jde o majetek „Vodovodní řady Kozlov“ (IČME 6105-671711-00839591-1/1), v tomto případě se ruší povolení k celému tomuto majetku (tento majetek podle krajského úřadu nikdy nepřestal být ve vlastnictví obce Kozlov, viz smlouvy o vkladu majetku do hospodaření Svazu).

27. Citované rozhodnutí krajského úřadu bylo potvrzeno rozhodnutím Ministerstva zemědělství ze dne 2.9.2020, č.j. 36205/2020-MZE-15111, sp. zn. 56VH19545/2020-15111, které bylo zrušeno rozsudkem zdejšího soudu ze dne 15.12.2022, č.j. 62 A 160/2020-177, a věc byla vrácena správnímu orgánu k dalšímu řízení. Zdejší soud dospěl k závěru, že pokud jde o platnost dohod o převodu hmotného majetku uzavřených mezi obcemi a Svazem, tak uvedl-li krajský úřad, že tyto dohody jsou neplatné, neboť nebyly odsouhlaseny zastupitelstvem obce, tak není zřejmé, z jakých skutkových podkladů konkrétně ve vztahu k osobě zúčastněné na řízení takovou skutečnost dovodil; v této části je tak rozhodnutí krajského úřadu nepřezkoumatelné. Pokud jde o dohody o převodu hmotného majetku obcemi na Svaz, tak těmi se zabýval i Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 17.5.2023, č.j. 10 As 350/2022-56, a dovodil absolutní neplatnost dohod o převodu hmotného majetku uzavřených mezi obcí a Svazem za situace, kdy nedošlo k jejich schválení zastupitelstvy obcí.
28. Pokud jde o obecně platné otázky týkající se vlastnictví majetku ve smyslu čl. 12.6 Stanov, Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 25.4.2023, č.j. 8 As 224/2021-182, vyslovil závěry, které jsou v kontextu nyní posuzované věci rovněž podstatné; podle Nejvyššího správního soudu pokud obce ve stanovách jednoznačně a bezpodmínečně stanovily povinnost Svazu vrátit majetek po vystoupení obce ze Svazu, nelze dovozovat, že se nejedná o nárok vystoupivší obce a že pokud je vlastníkem majetku, který má Svaz podle tohoto ustanovení vrátit, Svaz (žalobce), **k převodu majetku dojde na základě smlouvy, kterou předvídá čl. 12.4 Stanov.** Pokud Svaz tento svůj závazek převést majetek nesplní, jedná se o porušení jeho povinnosti z této veřejnoprávní smlouvy. Pro řešení těchto sporů je určeno právě sporné řízení podle § 141 správního řádu. **Ustanovení § 141 odst. 1 správního řádu nezakládá pravomoc správního orgánu ve sporném řízení vydávat libovolná rozhodnutí. Žalovaný má pravomoc rozhodnout spor z veřejnoprávní smlouvy.** Pokud je spor veden o podobě smlouvy o vypořádání majetku, kterou mají účastníci uzavřít dle čl. 12.4 stanov, je dána pravomoc žalovaného takový spor rozhodnout. K vypořádání majetku však musí vždy dojít smlouvou, což je jediný způsob, který předvídají Stanovy. V případě smluv o převodu investorství je třeba otázku vlastnictví posoudit (v řízení ev. pod sp. zn. 31 A 120/2019) i s ohledem na právní úpravu, podle níž od 1.1.2001 již nebylo možno vkládat majetek obcí do dobrovolných svazků.

29. Ve světle výše citované právní úpravy a judikатурních východisek má zdejší soud ohledně sporné právní otázky, zda byly v nyní posuzované věci splněny podmínky ve smyslu § 142 odst. 2 správního řádu proto to, aby se žalobce mohl domáhat určení vlastnického práva k majetku převedeného na něj dohodou o převodu majetku ze dne 20.12.1996, za to, že správní orgány dospěly ke správnému závěru. Úvahy uvedené v rozhodnutích správních orgánů obou stupňů, které z hlediska soudního přezkumu tvoří jeden celek, ve svém souhrnu reagují na podstatu sporné právní otázky, byť nedávají odpověď na každý argument žalobce uvedený v odvolání. Krajský úřad v prvostupňovém rozhodnutí citoval předchozí rozhodnutí žalovaného ve skutkově totožné věci a rovněž uvedl, že je mu z úřední činnosti známo, že jsou vedena řízení vodoprávního úřadu ohledně vydání povolení k provozování vodovodů a kanalizací. V těchto řízeních musí být postaveno na jisto, kdo je vlastníkem těchto vodovodů a kanalizací. V napadeném rozhodnutí pak žalovaný odkázal na sporné řízení, které vyústilo ve vydání Majetkového rozhodnutí, které mimo jiné nařídilo žalobci majetek osobě zúčastněné na řízení předat. Podle žalovaného není žádoucí, aby jedna a tatáž sporná otázka byla jednou řešena ve sporném řízení a jednou v řízení o určení právního vztahu. Podstatné je to, že ve sporném řízení krajský úřad rozhodoval o návrhu na plnění – předání předmětného majetku, v jehož rámci se zabýval otázkou vlastnictví. Dvojí řešení stejné otázky by z pohledu žalovaného mohlo vést k prohlubování právní nejistoty a k ještě většímu „zauzlení“ sporu. Právní nejistota žalobce může být odstraněna rovněž v řízení o žalobě ev. u Krajského soudu v Brně pod sp. zn. 29 A 100/2019, v němž bude řešená otázka posouzena pravděpodobně stejně jako v rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 23.6.2021, č.j. 31 A 120/2019-404. Uvedené závěry správních orgánů obou stupňů, byť jsou strohé, má zdejší soud za přezkoumatelné. Nosným důvodem rozhodnutí obou stupňů je odkaz správních orgánů na jiné řízení, v němž může být otázka vlastnického práva k předmětnému majetku řešena.
30. K tomu zdejší soud uvádí, že z povahy věci může jít (a jde) pouze o správní řízení, v němž žalobci svědčí práva plynoucí buď z veřejnoprávní smlouvy anebo z veřejného práva, kdy (jak správně poukazuje žalobce) jde právě o řízení o vydání či zrušení povolení k provozování ve smyslu zákona č. 274/2001 Sb., kde je otázka vlastnictví vodohospodářského majetku otázkou předběžnou (jak plyne kupř. právě z výše citovaného rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 17.5.2023, č.j. 10 As 350/2022-56), či kupř. může jít o řízení o přestupcích ve smyslu tohoto zákona apod. V těchto myslitelných správních řízeních může vyvstat otázka vlastnictví předmětného majetku, a tedy i eventuálně posouzení následků jeho protokolárního předání s výhradou.
31. Pokud jde o práva žalobce plynoucí z veřejnoprávní smlouvy, ta byla řešena v řízení vedeném krajským úřadem o sporu z veřejnoprávní smlouvy, které vyústilo ve vydání Majetkového rozhodnutí, napadeného žalobou u zdejšího soudu. Pro tento spor je přitom otázka vlastnictví majetku ve smyslu čl. 12.6 Stanov rovněž otázkou předběžnou (jak plyne z citované judikatury Nejvyššího správního soudu). K převodu majetku, který je ve vlastnictví žalobce, ve světle výše citované judikatury dojde výlučně smlouvou ve smyslu Stanov, a proto sporné otázky vlastnictví majetku ve smyslu čl. 12.6 Stanov mohou být řešeny jen v souvislosti s rozhodnutím v případném sporu z veřejnoprávní smlouvy o podobě takové dohody.
32. Pokud otázka vlastnictví předmětného majetku, eventuálně důsledků jeho protokolárního předání Předávacím protokolem, jakkoliv dopadá do soukromoprávních vztahů žalobce

s dalšími subjekty (kupř. se společností VODÁRENSKÁ AKCIOVÁ SPOLEČNOST, a.s.), její řešení správním orgánům, potažmo správnímu soudu, s ohledem na nedostatek pravomoci nepřisluší a je třeba ji řešit v řízení před civilními soudy (nastane-li potřeba tuto otázku řešit, kupř. ve sporech se společností VODÁRENSKÁ AKCIOVÁ SPOLEČNOST, a.s., jak naznačuje žalobce).

33. Ve světle judikatury Nejvyššího správního soudu je jediným prostředkem vypořádání majetkové účasti ve Svazu, a tedy zejména **prostředkem k převodu vlastnictví**, v souladu s vůlí projevenou ve Stanovách **dohoda stran**, uzavřená případně za součinnosti krajského úřadu, který si v rámci tohoto řízení zodpoví i otázku vlastnictví jednotlivých kategorií majetku ve smyslu čl. 12.6. Stanov. Podle přesvědčení zdejšího soudu se řízení o určení právního vztahu ve smyslu § 142 správního řádu nemůže stát nástrojem účastníků sporu z veřejnoprávní smlouvy k řetězení sporů před správními orgány o otázku vlastnictví, pokud se jim přijaté řešení (k němuž doposud ani nedošlo) nebude líbit. Tím spíše se v rámci tohoto řízení nelze domáhat ani řešení sporných otázek, které souvisí s řízením ve smyslu § 6 odst. 7 zákona č. 274/2001 Sb., neboť k jejich posouzení slouží příslušná správní řízení ve smyslu citovaného zákona. Pokud snad jde o práva a povinnosti společnosti VODÁRENSKÁ AKCIOVÁ SPOLEČNOST, a.s., je na této společnosti, nikoli na žalobci se hájit. Promítne-li se žalobcem tvrzená „nejistota“ v jeho právní sféře, resp. na jeho subjektivních veřejných právech v jakémkoli řízení či aktu orgánu veřejné moci, nechť žalobce tuto spornou otázku vznese v těchto řízeních či v rámci opravných prostředků proti rozhodnutím správních orgánů, která do jeho subjektivních veřejných práv zasáhnou.
34. Stejně tak se v dalších řízeních před správními orgány, řídily-li se dřívějším Majetkovým rozhodnutím krajského úřadu, nutně promítne jeho zrušení, resp. korigující závěry vyslovené Nejvyšším správním soudem, jak byly shrnuty výše.
35. Napadené rozhodnutí žalovaného je tak založeno na správném posouzení podmínek ve smyslu § 142 správního řádu, konkrétně nenaplnění podmínky ve smyslu § 142 odst. 2 správního řádu (ke shodnému závěru zdejší soud dospěl i ve věcech ev. pod sp. zn. 62 A 53/2021 a 62 A 108/2021).
36. Zdejší soud *obiter dictum*, pokud jde o případné sporné otázky ohledně podstaty předávaného majetku (z hlediska toho, zda jde o věc movitou či nemovitou), považuje za vhodné odkázat na následující závěry rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 17.5.2022, č.j. 3 Afs 302/2020-54: „Podle § 498 odst. 1 občanského zákoníku jsou nemovitými věcmi pozemky a podzemní stavby se samostatným účelovým určením, jakož i věcná práva k nim, a práva, která za nemovité věci prohlásí zákon. Stanoví-li zákon, že určitá věc není součástí pozemku, a nelze-li takovou věc přenést z místa na místo bez porušení její podstaty, je i tato věc nemovitá. Podle § 509 občanského zákoníku (ve znění do 27. 2. 2017) inženýrské sítě, zejména vodovody, kanalizace nebo energetické či jiné vedení, nejsou součástí pozemku. Má se za to, že součástí inženýrských sítí jsou i stavby a technická zařízení, která s nimi provozně souvisí. Z výše uvedeného je zřejmé, že vodovodní infrastruktura je nemovitou věcí za podmínky, že ji nelze přenést z místa na místo bez porušení její podstaty... Je pravdou, že „starý“ občanský zákoník (zákon č. 40/1964 Sb.) výslovně status inženýrských sítí neupravoval. Podle § 119 odst. 2 starého občanského zákoníku byly nemovitostmi pozemky a stavby spojené se zemí pevným základem. Tento pojem pak dále upřesnila judikatura Ústavního soudu. Dle nálezu ze dne 6. 5. 2003, sp. zn.

I ÚS 483/01 (dostupného na <https://nalus.usoud.cz>), „[s]pojení se zemí pevným základem je možno stručně charakterizovat tak, že věc nesmí být oddělitelná od země, aniž by došlo k porušení věci. Pevné spojení věci se zemí musí být zároveň takové, aby bylo schopno odolat zejména účinkům přírodních vlivů dané lokality na věc a účinkům vlastního působení věci. Z hlediska stavebního je pevný základ základovou prostorovou konstrukcí geometricky a fyzikálně jednoznačně vymezenou a definovanou, a to pro konkrétní stavební objekt, v konkrétní lokalitě a v konkrétních vnitřních a vnějších podmínkách“ (zvýraznění bylo přidáno). Výše uvedený stěžejní judikurní závěr je citován v rozsudku NSS ve věci Město Zubří a též v rozhodnutí žalovaného (viz odstavec 35 odkazovaného rozsudku). Porovnáním judikurních závěrů dle úpravy „starého“ občanského zákoníku a právní úpravy („nového“ a nyní platného) občanského zákoníku, citované výše, je zřejmé, že vychází z velmi podobné premisy: totiž že věc (zde vodovodní infrastruktura) má povahu věci nemovité, pokud jejím oddělením dojde k jejímu porušení (dle nyní platné úpravy – k porušení její podstaty). Ani posledně uvedený rozdíl – tj. zda jde o porušení „podstaty“ či o „prosté“ porušení věci – není rozhodující, protože i v prostředí předcházející právní úpravy by bylo možné dovodit, že nepodstatné či marginální „porušení věci“ nehraje roli pro posouzení charakteru věci. Ten je totiž vždy nutno dovozovat z podstatných (nikoli nahodilých) vlastností dané věci. Z výše uvedeného plyne, že úprava nyní platného občanského zákoníku nepředstavuje žádnou radikální změnu v chápání povahy inženýrských sítí, pouze výslovně přejímá a zpřesňuje již existující a judikurně závazné závěry. Z toho dále plyne, že rozsudek NSS ve věci Město Zubří je použitelný i na nyní projednávanou věc a žalovaný a krajský soud nepochybili, pokud tento rozsudek aplikovali k podpoře svých závěrů. Co se týče kasační námitky ... že vodovodní infrastruktura nesplňuje zákonnou podmínku pro věc nemovitou, protože ji lze bez porušení její podstaty oddělit. K tomu je vhodné zopakovat, jak na tuto argumentaci reagoval krajský soud, který uvedl, že „[o]kamžikem, kdy jednotlivé díly kanalizačního vedení jsou spojeny, uloženy do země, napojeny na ostatní funkční části kanalizační sítě a zasypany (jak tvrdí sama žalobkyně), popř. jinak pevně spojeny se zemí, se již nejedná o jednotlivé věci, ale o součásti nově vzniklé věci jediné. Odstraněním jediného dílu (bez jeho nahrazení jiným) by došlo k porušení podstaty a znehodnocení kanalizačního vedení (§ 498 a § 505 občanského zákoníku). Podstatou kanalizačního vedení je beze sporu přeprava zejména splašků jako transportovaného média, která nemůže být zajištěna v případě, kdy část kanalizačního vedení chybí nebo kdy chybí technologické zařízení umožňující a zajišťující funkci kanalizace. Porušením podstaty kanalizačního vedení by proto došlo i k jeho znehodnocení. Stejně tak není možné kanalizaci a její vedení přenést z místa na místo, aniž by byla porušena její podstata. Přemístěním jednotlivých částí kanalizačního vedení z míst jednotlivých lokalit uvedených v čl. III směnné smlouvy ze dne 15. 12. 2015 by tyto části přestaly být právě tím vodohospodářským majetkem, který žalobkyně touto směnnou smlouvou převáděla“ (jak uvedeno výše, krajský soud mylně pojednával o kanalizačním vedení, jeho úvahy však lze vztáhnout i na vodovodní infrastrukturu, jak vysvětleno výše). Lze tedy shrnout, že krajský soud argument stěžovatelky přesvědčivě vyvrátil tím, že vysvětlil podstatu užití infrastruktury; tou je i podle kasačního soudu vskutku doprava relevantního média (zde pitné vody, v rozsudku ve věci Město Zubří zemního plynu apod.). Fungování této podstaty nemůže být zajištěno, pokud dojde k oddělení části věci.“ S ohledem na povahu vodovodního a kanalizačního potrubí coby věci nemovité nelze jen na základě jeho protokolárního předání učiněného s výslovnou výhradou „že tímto protokolem žalobce nepřevádí vlastnické právo k majetku“ dovozovat právní následky takového jednání ve smyslu převodu vlastnického práva k nemovitosti, což ostatně uvádí i sám žalobce (srov. § 545, § 546 ve spojení s § 1105 občanského zákoníku).

37. Na základě shora uvedeného zdejší soud neshledal žalobní argumentaci důvodnou a nad rámec uplatněných žalobních bodů nezjistil žádnou vadu, jež by atakovala zákonnost napadeného rozhodnutí a k níž by musel přihlížet z úřední povinnosti, a proto žalobu podle § 78 odst. 7 s.ř.s. zamítl.

IV. Náklady řízení

38. O nákladech řízení zdejší soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s.ř.s. Žalobce nebyl ve věci úspěšný, a proto mu nenáleží právo na náhradu nákladů řízení; to by náleželo procesně úspěšnému účastníkovi, kterým byl žalovaný. Zdejší soud však nezjistil, že by žalovanému vznikly náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti, a proto rozhodl, že se mu náhrada nákladů řízení nepřiznává.
39. Pokud jde o osobu zúčastněnou na řízení, tak ta nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť jí soudem nebyla uložena žádná povinnost, v souvislosti s níž by jí náklady řízení vznikly. Soud ani neshledal žádný vážný důvod, pro který by měl osobě na řízení zúčastněné právo na náhradu jiných nákladů řízení přiznat (§ 60 odst. 5 s.ř.s.).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 14. září 2023

David Raus v.r.
předseda senátu